

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خدا

منشور اخلاق پژوهش

با یاری از خداوند سبحان و اعتقاد به اینکه عالم محضر خداوند است و همواره ناظر بر اعمال انسان و به منظور پاس داشت مقام بلند دانش پژوهش و نظر به اهمیت جایگاه و دانشگاه در اعتلای فرهنگ و تمدن بشری ما دانشجویان و اعضای هیات علمی واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی متعهد می گردیم.

اصول زیر را در انجام فعالیت های پژوهشی مد نظر قرار داده و از آن تخطی نکنیم:

۱- اصل برائت: التزام به برائت جویی از هرگونه رفتار غیر حرفه ای و اعلام موضوع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به شائب های غیر علمی می پالایند.

۲- اصل رعایت انصاف و امانت: تعهد به اجتناب از هر گونه جانب داری غیر علمی و حفاظت از اموال تجهیزات و منابع در اختیار.

۳- اصل ترویج: تعهد به رواج دانش و اشاعه نتایج تحقیقات و انتقال آن به همکاران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.

۴- اصل احترام: تعهد به رعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقات و رعایت جانب نقد و خودداری از هرگونه حرمت شکنی.

۵- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهیدگان (انسان حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.

۶- اصل راز داری: تعهد به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد سازمان ها و کشورها و کلیه افراد و نهادهای مرتبط با تحقیق.

۷- اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از هر گونه پنهان سازی حقیقت.

۸- اصل مالکیت مادی و معنوی: تعهد به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه همکاران پژوهش.

۹- اصل منافع ملی: تعهد به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن پیشبرد و توسعه کشور در کلیه مراحل پژوهش.

امضاء پژوهشگر:

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده اقتصاد و حسابداری

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش : توسعه اقتصادی و برنامه ریزی

عنوان :

اثر نا اطمینانی در آمد نفتی بر رشد اقتصادی کشور های منتخب

(صادر کننده و وارد کننده نفت)

استاد راهنما :

دکتر عباسعلی ابو نوری

استاد مشاور :

دکتر جواد صلاحی

پژوهشگر :

یاسمن آقا بیگی

تابستان ۹۲

تقدیم به:

به پدر و مادر عزیزم

تشکر و قدردانی

با تشکر از استاد گرانقدرم

جناب آقای دکتر عباسعلی ابو نوری

که در راهنمایی اینجانب زحمات زیادی را متحمل شدند.

و با تشکر از

جناب آقای دکتر جواد صلاحی

که زحمت زیادی در مشاوره اینجانب متحمل شدند.

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب یاسمن آقا بیگی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۹۰۷۹۸۳۴۷ در رشته توسعه اقتصادی و برنامه ریزی که در تاریخ ۹۲/۶/۱۷ از پایان نامه خود تحت عنوان : اثر نا اطمینانی درآمد نفتی بر رشد اقتصادی کشور های منتخب صادر کننده و وارد کننده نفت با کسب نمره: ۱۹ با حروف نوزده و با درجه عالی دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه ، کتاب ، مقاله و...) استفاده نموده ام ، مطابق ضوابط و رویه های موجود ، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح ، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل ، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب،

ثبت اختراع و از این پایان نامه داشته باشم ، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود ، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی :

تاریخ و امضاء

بسمه تعالی

در تاریخ: ۹۲/۶/۱۷

دانشجوی کارشناسی ارشد خانم یاسمن آقا بیگی از پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره ۱۹ بحروف نوزده و با درجه عالی مورد تصویب قرار گرفت.

امضای استاد راهنما

عنوان مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول: کلیات طرح
۲	مقدمه.....
۲	۱-۱ بیان مساله.....
۴	۲-۱ اهداف تحقیق.....
۵	۳-۱ ضرورت و اهمیت موضوع تحقیق.....
۶	۴-۱ سوالات و فرضیه های تحقیق.....
۶	۱-۴-۱ سوالات تحقیق.....
۶	۲-۴-۱ فرضیه های تحقیق.....
۷	۵-۱ مدل تحقیق.....
۷	۶-۱ تعاریف عملیاتی متغیر ها و واژگان کلیدی.....
۷	۱-۶-۱ تعاریف عملیاتی متغیر ها.....
۸	۲-۶-۱ واژگان کلیدی.....
۸	۷-۱ روش تحقیق.....
۹	۸-۱ قلمرو تحقیق.....
۹	۹-۱ جامعه و حجم نمونه.....
۹	۱۰-۱ محدودیت ها و مشکلات تحقیق.....
	فصل دوم: ادبیات موضوع و پیشینه تحقیق
۱۱	مقدمه.....

- ۱-۲ نا اطمینانی درآمد های نفتی و عوامل پیدایش آنها..... ۱۲
- ۲-۲ مکانیسم تاثیرگذاری قیمت نفت بر اقتصاد کلان..... ۱۳
- ۳-۲ قیمت نفت و به کار گیری اشتغال عوامل..... ۱۵
- ۱-۳-۲ اثر جانشینی..... ۱۵
- ۲-۳-۲ اثر درآمدی..... ۱۶
- ۳-۳-۲ اثر چرخشی..... ۱۶
- ۴-۲ قیمت نفت و رشد اقتصادی..... ۱۶
- ۵-۲ سیاست ایجاد صندوق ذخیره ارزی به منظور کاهش آثار زیانبار نا اطمینانی..... ۲۲
- ۶-۲ روند صعودی قیمت ها نفت از سال ۲۰۰۲..... ۲۴
- ۷-۲ تاریخچه ای از تشکیل اوپک..... ۲۵
- ۸-۲ تاریخچه ای از سازمان همکاری اقتصادی و توسعه..... ۲۸
- ۹-۲ نقش درآمد نفت در کشور های توسعه نیافته..... ۳۰
- ۱۰-۲ اثر درآمد های نفتی بر رشد اقتصادی..... ۳۲
- ۱۱-۲ سیاست دولت ها در قبال منافع نفتی تحت مالکیت خود..... ۳۳
- ۱۲-۲ نفت و اقتصاد ایران..... ۳۴
- ۱۳-۲ مطالعات پیشین..... ۴۰
- ۱-۱۳-۲ مطالعات خارجی..... ۴۱
- ۲-۱۳-۲ مطالعات داخلی..... ۴۶
- ۱۴-۲ نتیجه گیری..... ۵۱

فصل سوم: متدولوژی تحقیق

مقدمه	۵۴
۱-۳ اندازه گیری نا اطمینانی با استفاده از مدل های ARCH , GARGH	۵۵
۱-۱-۳ مدل ARCH	۵۶
۲-۱-۳ مدل GARGH	۵۷
۲-۳ رفتار ضرایب هم بستگی در مدل سازی سری های زمانی	۶۰
۱-۲-۳ مدل سازی ARMA	۶۰
۲-۲-۳ خواص فرآیند های AR,MA,ARMA	۶۰
۳-۳ الگوی اقتصاد سنجی پانل دیتا	۷۱
۱-۳-۳ مدل اثرات مشترک	۷۳
۲-۳-۳ مدل اثرات ثابت	۷۴
۳-۳-۳ مدل اثرات تصادفی	۷۵
۴-۳ آزمون های تشخیصی	۷۶
۱-۴-۳ آزمون چاو	۷۶
۲-۴-۳ آزمون هاسمن	۷۷
۵-۳ تشخیص پایایی از ناپایایی و لزوم آن	۷۸
۱-۵-۳ آزمون ریشه واحد دیکی فولر و دیکی فولر تعمیم یافته	۷۹
۲-۵-۳ آزمون پرون	۸۱
۳-۵-۳ آزمون ریشه واحد در داده های ترکیبی	۸۳

فصل چهارم: برآورد مدل و تحلیل فرضیه ها

۸۵	۴-۱ تبیین متغیر ها
۸۷	۴-۲ برآورد تجربی مدل
۸۷	۴-۲-۱ آزمون پایایی و ناپایایی متغیر ها
۹۲	۴-۲-۲ معرفی الگو
۹۳	۴-۳ تحلیل نتایج مدل
۹۳	۴-۳-۱ کشور های صادر کننده
۹۹	۴-۳-۲ کشور های وارد کننده

فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات

۹۹	مقدمه
۱۰۰	۵-۱ پیشنهادات
۱۰۰	۵-۱-۱ پیشنهادات حاصل از تحقیق
۱۰۰	۵-۱-۲ پیشنهادات جانبی
۱۰۰	۵-۱-۳ پیشنهادات برای تحقیق های بعدی
۱۰۱	۵-۲ توصیه های سیاستی
۱۰۳	منابع
۱۰۷	پیوست ها
۱۵۵	چکیده انگلیسی

فصل اول

کلیات طرح

مقدمه :

منابع طبیعی از جمله نفت یکی از مهم ترین منابع ثروت ملی در جهان محسوب می شود. تصور این گونه است که درآمد های فراوان حاصل از منابع طبیعی برای یک کشور ایجاد ثروت می کند. و پیشرفت اقتصادی ، تسریع سرمایه گذاری و کاهش فقر را به دنبال خواهد داشت اما همواره مشاهدات تجربی نشان داده است که اثر مخرب وابستگی دولت ها به درآمد منابع طبیعی از جمله نفت همواره وجود داشته به طوریکه نفت در سال های متمادی به عنوان یکی از عواملی که می تواند با تامین ارز برای کشورهای جهان سوم مفید و مثمر ثمر باشد شناخته شده است و می توانسته برای کشورهای که از وجود انحصاری و طبیعی آن بهره مند هستند به عنوان یک اهرم مثبت در جهت رشد و توسعه اقتصادی عمل کند اما هرگز این چنین نشده است.

۱-۱ بیان مساله :

رسوخ نفت در تمامی زوایای زندگی بشر آن را به صورت یک کالای حیاتی و ضروری درآورده است و اساساً در حال حاضر زندگی صنعتی بدون وجود نفت ممکن نیست. استفاده بهینه از منبع طبیعی نفت همواره مورد توجه کشورهای صادر کننده ی نفت بوده است بطوریکه این کشور ها همواره با دو چالش اساسی نا اطمینانی و نوسان درآمد های حاصل از صادرات نفت ، محدودیت و پایان پذیری منابع نفتی مواجه بوده اند. از آنجا که نفت طی سالیان متمادی هم چنان سهم زیادی از کل مصرف انرژی کل جهان را در اختیار داشته است بدیهی است که هر گونه نوسانی در روند تقاضا

، عرضه ، قیمت و سایر متغیرهای تاثیر گذار بر این بخش آثار بسیار زیادی را بر اقتصاد کشور های تولید کننده و مصرف کننده ی نفت در پی داشته و دارد و در بعضی از موارد سبب اختلالاتی در سیستم اقتصادی این کشورها گردیده است. در چند دهه ی اخیر نوسانات قیمت نفت مقارن با تحولات شگرف اقتصادی بوده است. این امر سبب گردیده است تا پژوهشگران به بررسی ارتباط این دو روند در طول زمان بپردازند. نا اطمینانی صادرات نفت معمولاً^۱ به گونه ای است که اغلب بخش های تولیدی کشور را تحت تاثیر قرار می دهد. این موضوع مختص ایران نبوده ، بلکه اغلب کشورهای صادر کننده ی نفت با این وضعیت مواجه می باشند. اثرات مخرب درآمد نفت بر رشد اقتصادی ، از دو منظر ساختاری و عملکردی قابل توجه است . اثر ساختاری درآمد نفت ، در حاکمیت (دولت رانتی)^۱ به وجود آمده است . ساختار و سیستم چنین دولت رانتی از مسیر های متفاوت ، در بلند مدت تاثیرات منفی بر تولید و نرخ رشد اقتصادی باقی می گذارد . از سوی دیگر وجود رانت نفتی سبب پایدار شدن دولت رانتی شده و امکان حرکت به سمت سیستم رقابت محدود را کاهش می دهد از سوی دیگر درآمد های ارزی حاصل از صادرات نفت از طریق افزایش واردات کالاهای سرمایه ای و واسطه ای می توانند اثر مثبتی بر تولید و رشد اقتصادی داشته باشند. اما در مقابل از طریق افزایش واردات کالاهای مصرفی ، می توانند تولید ناخالص داخلی را تضعیف کرده و رشد اقتصادی را کاهش دهند. هم چنین اثر قیمت نفت بر اقتصاد کشور های صادر کننده ی نفت در قالب ادبیات نفرین منابع هم مورد بررسی قرار می گیرد. پدیده نفرین منابع در اصطلاح به اثر چند جانبه ی مخربی که از محل افزایش قیمت نفت و سایر منابع طبیعی بر حیات اقتصادی ، اجتماعی و سیاسی جوامع صادر کننده اعمال می شود ، اطلاق می شود. از طرف دیگر نیز اقتصاددانان مساله ی بیماری هلندی را در این خصوص مطرح کرده اند . بر اساس پدیده ی بیماری هلندی ، چنانچه اقتصاد با افزایش ناگهانی قیمت صادراتی کالاها ی اولیه همانند نفت خام روبرو شود، این امر به افزایش درآمد و به دنبال آن افزایش تقاضای خارجی منجر می شود . واکنش اصلی اقتصاد در برابر این تکانه ، افزایش تقاضای نیروی کار و به دنبال آن افزایش دستمزدها است. حال با توجه به اینکه

^۱ دولت رانتی: دولتی است که عمده مخارج خود را بر پایه درآمد های ناشی از رانتی برون زا مانند درآمد های نفتی تامین مالی می کند.

قیمت محصولات در بخش قابل تجارت برون از فرض می شود ، تنها قیمت محصولات در بخش غیر قابل تجارت افزایش می یابد لذا افزایش دستمزد ها سود بخش های صادراتی را کاهش می دهد و در نهایت تاثیر ناشی از تکانه های ناگهانی قیمت نفت ، به کاهش نرخ ارز واقعی منجر می شود . این امر کاهش رقابت پذیری کشور را در عرصه ی بین الملل به دنبال می آورد و در نهایت سبب کاهش تولیدات در بخش های اقتصادی قابل تجارت شده و ارزش افزوده در این بخش ها را کاهش می دهد . اما برای کشور های وارد کننده ی نفت ، قیمت نفت از دو کانال عرضه و تقاضا بر فعالیت های حقیقی اثر می گذارد. این اثر بر طرف عرضه از آنجایی است که نفت خام یک نهاده ی اصلی در تولید بوده و افزایش در قیمت نفت به افزایش در هزینه های تولید منجر می شود که تولید را کاهش می دهد . اثر قیمت نفت بر تقاضا از این طریق است که افزایش در قیمت نفت سبب کاهش در مصرف می شود ، به این دلیل که درآمد قابل تصرف در کشور های وارد کننده ی نفت را کاهش می دهد . هم چنین افزایش در قیمت نفت باعث کاهش در سرمایه گذاری می شود زیرا افزایش در قیمت نفت هزینه ی بنگاه را افزایش می دهد. در حال حاضر ارتباط قیمت نفت و تغییرات متغیر های اقتصادی مورد توجه خاص بسیاری از اقتصاددانان در این حوزه قرار گرفته است . آنچه در این تحقیق مد نظر است بررسی آثار نا اطمینانی درآمد های نفتی بر رشد اقتصادی سه کشور صادر کننده ی نفت عضو اوپک (OPEC)¹ ایران ، الجزایر و اکوادور و سه کشور وارد کننده ی نفت عضو سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD)² آمریکا ، انگلستان و استرالیا می باشد . لازم به ذکر می باشد که سه کشور وارد کننده منتخب خود از صادر کنندگان نفت نیز می باشند .

۱-۲. اهداف تحقیق :

در این تحقیق اهداف زیر مد نظر می باشد :

- بررسی تاثیر نا اطمینانی درآمد های نفتی بر رشد اقتصادی کشور های نفت صادر کننده ی نفت.

¹ OPEC: Organization Of Petroleum Exporting Countries.

² OECD: Organization For Economic Co-Operation And Development.

- بررسی تاثیر نا اطمینانی درآمد های نفتی بر رشد اقتصادی کشور های وارد کننده ی نفت که صادر کننده نفت نیز می باشند.

- بررسی تفاوت اثرات ناشی از نا اطمینانی در آمد های نفتی بر رشد اقتصادی کشور های نفت خیز صادر کننده ی نفت در مقایسه با کشور های وارد کننده ی نفت که صادر کننده ی نفت نیز می باشند

۱-۳. ضرورت و اهمیت موضوع تحقیق :

قیمت نفت به دلایل گوناگون اقتصادی و غیر اقتصادی همواره با نوسانات عدیده ای مواجه بوده است. به طور کلی نوسانات قیمت نفت در پنج دوره بسیار شدید بوده است به طوریکه بازار نفت در سه دوره (۱۹۷۳، ۱۹۷۹، ۲۰۰۲) با افزایش شدید قیمت و در دو دوره ی (۱۹۸۶ و ۱۹۹۹) با کاهش شدید آن مواجه بوده است. این نوسانات قیمت از پدیده های مهم اقتصادی و سیاسی برای کشور های تولید کننده و مصرف کننده بوده است که پیامد های بسیاری را در این کشور ها به دنبال داشته است. از سوی دیگر بحران اقتصادی سالهای (۲۰۰۷-۲۰۰۹) منجر به اهمیت درک مکانیسم افزایش نا اطمینانی شده است به طوریکه بهبود آهسته ای به طور بی سابقه ای به وجود آمده است و اقتصاددانان و سیاستمداران را بر آن داشته است که نا اطمینانی را به عنوان یک عامل مهم بشناسند این در حالی است که در گذشته توجه زیادی به نا اطمینانی نشده است و اعتقاد بر این بوده است که نا اطمینانی اثر اندکی بر اقتصاد کلان داشته است. از آنجایی که نفت یکی از عوامل خاموش بر مصرف خانوار و تصمیمات تولیدی شرکت ها است این امکان وجود دارد که تغییرات در نا اطمینانی قیمت نفت بر روی نوسانات اقتصادی و تغییرات سطوح قیمت نفت اثر گذار باشد. به عبارت دیگر این امر وجود دارد که نه تنها تغییرات واقعی در قیمت نفت بلکه تغییر پذیری قیمت آینده ی نفت اثر مهمی بر فرآیند های تصمیم گیری اقتصادی دارد. در این مطالعه به بررسی آثار نا اطمینانی درآمد های نفتی بر رشد اقتصادی سه کشور ایران، الجزایر و اکوادور به عنوان کشور های نفت خیز صادر کننده ی نفت و سه کشور آمریکا، انگلیس و استرالیا به عنوان وارد کننده ی نفت که صادر کننده ی نفت نیز می باشند پرداخته می شود. حال از آنجا که کشور ایران از جمله کشور های صادر کننده ی نفت

به شمار می آید می توان گفت قیمت نفت و به تبع آن درآمد های نفتی کلیدی ترین متغیر تاثیر گذار بر سایر متغیر های اقتصادی است ، این امر اهمیت این مطالعه را بیش از پیش روشن می سازد.

۱-۴. سوالات و فرضیه های تحقیق :

۱-۴-۱ سوالات تحقیق:

سوالات تحقیق در این مطالعه به شرح زیر می باشند :

۱- آیا رابطه ی معنا داری بین نا اطمینانی قیمت نفت و رشد اقتصادی کشور های صادر کننده ی نفت وجود دارد؟

۲- آیا رابطه ی معنا داری بین نا اطمینانی قیمت نفت و رشد اقتصادی کشور های وارد کننده ی نفت وجود دارد؟

۳- آیا میان آثار ناشی از نا اطمینانی درآمد های نفتی بر رشد اقتصادی کشور های صادر کننده ی نفت و آثار ناشی از نا اطمینانی درآمد های نفتی بر رشد اقتصادی کشور های وارد کننده ی نفت که از طرف دیگر صادر کننده ی نفت نیز می باشند ، تفاوتی وجود دارد ؟

۱-۴-۲ فرضیه های تحقیق :

در این تحقیق فرضیه های زیر مورد آزمون قرار خواهند گرفت:

۱- رابطه ی معنی داری بین نوسانات قیمت نفت و رشد اقتصادی کشور های صادر کننده وجود ندارد.

۲- رابطه ی معنی داری بین نوسانات قیمت نفت و رشد اقتصادی کشور های وارد کننده وجود ندارد.

۳- اثر نا اطمینانی درآمد های نفتی بر رشد اقتصادی کشور های نفت صادر کننده ی نفت با کشور های وارد کننده ی نفت که صادر کننده ی نفت نیز می باشند ، یکسان نیست.

۱-۵ مدل تحقیق :

در این تحقیق با بهره گیری از یک الگوی مقایسه ای آثار نا اطمینانی درآمد ها ی نفتی بر رشد اقتصادی سه کشور نفت خیز صادر کننده ی نفت عضو اوپک ایران ، الجزایر و اکوادور و سه کشور وارد کننده ی نفت عضو سازمان همکاری اقتصادی و توسعه که خود نیز صادر کننده ی نفت نیز می باشند بررسی می گردد . بدیهی است که تغییرات قیمت نفت بر متغیر های بسیاری تاثیر گذار است اما برای سهولت کار یکی از اصلی ترین شاخص ها یعنی رشد اقتصادی در نظر گرفته شده است که از طریق بررسی تغییرات این متغیر ، آثار نا اطمینانی قیمت نفت بر اقتصاد این کشور ها را مورد مطالعه قرار می دهد . در ابتدا مانایی و نا مانایی مورد آزمون قرار گیرد سپس متغیر مورد نظر یعنی رشد در مدل وارد شده و با استفاده از تکنیک های اقتصاد سنجی و با استفاده PANEL DATA با روش EVIEWS از به برآورد مدل می پردازیم.

۱-۶ تعاریف عملیاتی متغیر ها و واژگان کلیدی :

۱-۶-۱ تعاریف عملیاتی متغیر ها :

-نا اطمینانی : نا اطمینانی اقتصادی فضایی است که در آن تصمیم گیرنده ها و عاملین اقتصادی

نسبت به تغییرات آتی متغیر های تصمیم گیری مطمئن نیستند ، بنابراین دچار سردرگمی شده و

یا با توجه به اطلاعات ناقص اقدام به اخذ تصمیم نموده و یا اخذ تصمیم را به تاخیر می اندازند

که در نتیجه ی آن فرآیند اقتصادی دچار عملکرد نا مطلوب یا کند خواهد شد.

-قیمت نفت : قیمت نفت بررسی شده در این مطالعه قیمت شاخص نفت خام (واقعی شده به سال

۲۰۰۰) طی دوره ۱۹۸۰-۲۰۱۰ می باشد .

-رشد اقتصادی : رشد اقتصادی عبارت است از تغییرات سالیانه در تولید ناخالص داخلی که آمار

مربوط به رشد تولید ناخالص داخلی (واقعی شده به قیمت ثابت سال ۲۰۰۰) سه کشور ایران ،

الجزایر و اکوادور به عنوان صادر کننده ی عضو اوپک و آمریکا ، انگلیس و استرالیا به عنوان وارد کننده ی نفت عضو سازمان همکاری اقتصادی و توسعه که صادر کننده ی نفت نیز می باشند در این مطالعه مورد نظر است.

۱-۶-۲ واژگان کلیدی

Oil Price - قیمت نفت

Un Certainty - نا اطمینانی

Economic Growth - رشد اقتصادی

Panel Data - داده های تابلویی

۱-۷ روش تحقیق:

در مقالات اولیه به منظور تحلیل پدیده ها عمدتاً از رهیافت هایی نظیر مدل IS-LM و عرضه و تقاضای کل استفاده شده است که با گذشت زمان از کاربرد این مدل کاسته شده و بحث آماری و اقتصادسنجی بیشتر مورد توجه قرار خواهد گرفت. براین اساس روشهای ارزیابی اثرگذاری قیمت نفت بر رشد اقتصادی از دقت و عمق بیشتری برخوردار شده و روشهای بررسی از پیچیدگی و ظرافت بیشتری بهره مند شده اند. این امر نشاندهنده ی این نکته است که پیچیدگی بیشتری در رابطه ی نفت و اقتصاد وجود دارد که نمی توان در قالب روشهای متداول آنرا بررسی نمود. از این رو در این تحقیق تلاش می گردد با روش کتابخانه ای و استفاده از مطالعات گذشته در کنار ابزار اقتصادسنجی به تحلیل متغیرهای مورد نظر پرداخته شود.

۸-۱ قلمرو تحقیق

قلمرو تحقیق در این مطالعه سه کشور نفت خیز صادر کننده ی نفت ایران، الجزایر و اکوادور که هر سه از اعضای اوپک می باشند و نیز سه کشور وارد کننده ی نفت آمریکا، انگلیس و استرالیا که از اعضای سازمان همکاری اقتصادی و توسعه می باشند که این سه کشور از صادر کنندگان نفت نیز می باشند. انتخاب کشورهای فوق به این دلیل صورت پذیرفته است که براساس آمار بانک جهانی شش کشور فوق از اهمیت قابل توجهی در بازار جهانی نفت برخوردار هستند.

۹-۱ جامعه و حجم نمونه

جامعه آماری در این تحقیق سه کشور نفت خیز صادر کننده ی نفت ایران، الجزایر و اکوادور که از اعضای اوپک هستند و سه کشور صنعتی وارد کننده ی نفت آمریکا، انگلیس و استرالیا که از اعضای سازمان همکاری اقتصادی و توسعه می باشند که آمار مربوط به رشد اقتصادی و درآمد های نفتی این کشورها طی دوره ی ۱۹۸۰-۲۰۱۰ جمع آوری گردیده است. لازم به ذکر می باشد که آمارهای مربوطه از سالنامه ی آماری کشور، بانک مرکزی، مرکز آمار ایران، سایت بانک جهانی و سایت صندوق بین المللی پول استخراج شده است.

۱۰-۱ محدودیتها و مشکلات تحقیق

جداسازی آثار کوتاهمدت و بلندمدت تغییرات قیمت نفت خام بر اقتصاد کلان، از محدودیتهای پیش روی این تحقیق می باشد. به دلیل کاربردهای مختلف انرژی در بخش های مختلف اقتصاد (حمل و نقل، خانگی و صنعت و....) نمی توان به طور دقیق ای آثار را مورد بررسی قرار داد.